USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě projednal ve veřejném zasedání konaném dne 16. května 2025 v trestní věci obžalovaného Josefa Č., narozeného xxx, **odvolání státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Bruntále,** proti rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 5. 2. 2025, č. j. 3 T 52/2024-133, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Bruntále **zamítá.**

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný Josef Č. uznán vinným přečinem zanedbání povinné výživy podle § 196 odstavec 1 trestního zákoníku, jehož se dle zjištění okresního soudu dopustil tím, že

   v období od měsíce září 2020 do 6. 8. 2024, u zletilého syna J. Č. pouze do června 2021 a u zletilého syna D. Č. pouze do června 2023, v xxx, ani jinde, řádně neplnil svou vyživovací povinnost a nepřispíval na výživu svých nezletilých dětí P. J. Č., ročník xxx, E. M. Č., ročník xxx, a zletilých synů D. Č., narozeného xxx, a J. Č., narozeného xxx, vyjma nahodilých plateb k rukám poškozené v celkové výši 69 000 Kč, ač mu tato povinnost vyplývala z občanského zákoníku a z rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 10. 3. 2020, č. j. 0 Nc 3179/2019-45, 6P a Nc 142/2019, jenž nabyl právní moci dne 8. 4. 2020, vyplývá, že je povinen přispívat na výživu každého dítěte částkou ve výši 1 000 Kč měsíčně s účinností od 1. 4. 2020, vždy k patnáctému dni v měsíci předem k rukám matky Markéty V., ani jinak výživné nenahrazoval a své povinnosti nedostál přesto, že nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by mu v plnění vyživovací povinnosti bránily, po většinu rozhodného období nebyl zaměstnán a v evidenci uchazečů byl pouze v období od 21. 7. 2021 do 8. 8. 2021 a dále od 12. 7. 2023 do 28. 11. 2023, netrpí žádnými zdravotními obtížemi, které by mu bránily v zaměstnání, přičemž poškozené Markétě V. tak na výživném dluží částku ve výši 48 000 Kč, D. Č. částku ve výši 11 000 Kč a J. Č. částku ve výši 10 000 Kč.

2. Za uvedený přečin byl obžalovaný odsouzen podle 196 odstavec 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odstavec 1 trestního zákoníku a § 82 odstavec 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 26 měsíců. Podle § 82 odstavec 3 trestního zákoníku byla obžalovanému jako podmínka osvědčení uložena povinnost, aby ve zkušební době řádně platil běžné výživné a podle svých sil doplatil i dlužné výživné.

3. Proti rozsudku podala odvolání státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Bruntále, které zaměřila do výroku o trestu a náhradě škody v neprospěch obžalovaného.

4. Odvolání odůvodnila tak, že trest uložený nalézacím soudem považuje za nepřiměřeně mírný. Poukázala, že obžalovaný je od 6. 11. 2024 vazebně stíhán pro zločin znásilnění podle § 185 odstavec 1, odstavec 2, písmeno a), odstavec 3 písmeno a) trestního zákoníku s počátkem skutku 1. 1. 2004 ve věci dozorované Krajským státním zastupitelstvím v Ostravě pod sp. zn. 6 KZV 66/2024, kdy okresní soud tuto skutečnost blíže nikterak nehodnotí. I při ctění zásady

presumpce neviny, má za to, že uložení podmíněně odloženého trestu odnětí svobody pachateli stíhanému pro jinou trestnou činnost vazebně nemůže naplnit represivní ani výchovný účel daného trestu. Argumentace soudu, že pouze uložení tohoto druhu trestu je v zájmu poškozených, je nelogická, nejen proto, že se obžalovaný v současné době nachází ve vazbě, kde jen těžko může obstarávat finanční prostředky na plnění svých vyživovacích povinností a hrozí mu vysoký trest odnětí svobody, ale zejména proto, že tak řádně nečinil 4 roky. Poukázala také na nutnost respektování § 39 trestního zákoníku a na skutečnost, že obžalovaný se opakovaně dopouští trestné činnosti na dětech, a to i velmi závažné. S ohledem na jeho trestní minulost, kterou blíže rozvedla, i současný život, který nevede řádně, má za to, že jeho náprava formou pouhé pohrůžky trestem ve formě podmíněně odloženého trestu odnětí svobody je značně nepravděpodobná. Co se týče závažnosti dané trestné činnosti, tak zde je nutné zohlednit, že této se dopouštěl po dobu téměř 4 let na čtyřech dětech. Přestože se jedná povahově o bagatelní trestný čin, s ohledem na konkrétní okolnosti předmětné trestné činnosti, je nutné konstatovat, že délkou a počtem poškozených se míra společenské škodlivosti výrazně zvyšuje. Ve vztahu k výroku o náhradě škody namítla, že poškozená Markéta V. se připojila do adhezního řízení s částkou ve výši 47 200 Kč, D. Č. s částkou ve výši 11 000 Kč a J. Č. s částkou ve výši 10 000 Kč. Soud I. stupně však o těchto nárocích nerozhodl a výrok o náhradě škody v napadeném rozsudku chybí, přestože se s těmito nároky věcně správně vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí.

5. Proto navrhla, aby odvolací soud podle § 258 odstavec 1 písmeno e) trestního řádu zrušil výrok o trestu v napadeném rozsudku a podle § 259 odstavec 3 trestního řádu sám rozhodl ve věci a obžalovanému uložil nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 4 měsíců, pro jehož výkon ho zařadí podle § 56 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku do věznice s ostrahou, a dále, aby doplnil výrok o náhradě škody tak, že poškození se podle § 229 odstavec 1 trestního řádu odkazují se svými nároky na náhradu majetkové škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

6. U veřejného zasedání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ostravě setrvala na odvolacích námitkách i závěrečném návrhu. Doplnila, že pokud soud v jiné spojitosti rozhodl o osvědčení obžalovaného, činil tak k datu 14. 12. 2021, čemuž předcházelo páchaní nyní řešené trestné činnosti, tj. obžalovaný nevedl řádný život a tehdejší rozhodnutí soudu o zahlazení odsouzení obžalovaného bylo vydáno toliko z důvodu neinformovanosti soudu o všech zásadních aspektech, které by jinak zřejmě vedly k rozhodnutí jiného typu.

7. Obžalovaný prostřednictvím své obhájkyně uvedl, že napadený rozsudek soudu I. stupně je zákonný. Soud rozhodl, pokud se týká druhu trestu, zcela v souladu s návrhem na potrestání okresního státního zástupce ze dne 21. 3. 2024. Do doby hlavního líčení nedošlo k žádným podstatným změnám až na tu skutečnost, že bylo zahájeno trestního stíhání v označené věci. Sporné se jeví, zda měl rozsudek obsahovat i výrok o náhradě škody s odkazem na v odůvodnění napadeného rozsudku citovaný judikát Nejvyššího soudu sp zn. 8 Tz 20/2020. S ohledem na opatrovnické řízení, kde se tedy mohli oprávnění domáhat plnění povinností prostřednictvím exekuce, tak za daného stavu věci, neměli poškození procesní postavení poškozených. Pokud ovšem orgány činné v trestním řízení jim toto postavení stanovili, v tom případě pak je na místě o jejich procesních návrzích rozhodnout. Soud zohlednil při svém posuzování druhu a výměry trestu, že tedy prohlásil vinu a dále že byl trestán v období let 1993 až 1997, kdy poslední výkon trestu byl 24. 7. 2003. Všechna odsouzení byla zahlazena. V jeho neprospěch nemůže být poté vyhodnocena ta skutečnost, že soud rozhodl při nevědomosti jeho další trestné činnosti, ani nemůže být v jeho neprospěch vyhodnoceno, že je aktuálně stíhán pro zločin znásilnění. Trestní řízení není pravomocně ukončeno a je třeba v této otázce na něj hledět jako na nevinného. Z provedeného dokazování vyplynulo, že si svou vyživovací povinnost částečně plnil v rámci svých možností, ovšem další svá tvrzení ohledně plateb nebyl schopen doložit, protože doklady po rozchodu s matkou neměl, tato všemi doklady disponovala a nedodržovala dohody, které měli ujednány. Je třeba zdůraznit, že se jedná o bagatelní trestnou činnost. Zdůraznil, že jeho jednání nemělo žádných

dopadů na příjemce výživného. S ohledem na uvedené navrhl, aby bylo odvolání okresního státního zástupce jako nedůvodné zamítnuto a pokud by soud dospěl k jinému závěru, pak navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen při nezměněném výroku o vině a trestu a pouze doplněn o výrok o náhradě škody s tím, že se poškození odkazují podle § 229 odstavec 1 trestního řádu se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

8. Odvolání bylo podáno včas, tj. před skončením osmidenní lhůty od doručení rozsudku (§ 248 odstavec 1 trestního řádu), oprávněnou osobou [§ 246 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu] a Krajský soud v Ostravě, jako soud odvolací (§ 252 trestního řádu), neshledal ani jiných důvodů k jeho zamítnutí podle § 253 odstavec 1 trestního řádu nebo odmítnutí podle § 253 odstavec 3 trestního řádu.

9. Z podnětu podaného opravného prostředku krajský soud přezkoumal podle § 254 odstavec 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost výroku rozsudku, proti němuž bylo podáno odvolání, a to z hlediska vytýkaných vad, jakož i správnost postupu řízení napadenému rozsudku předcházející, a po projednání věci ve veřejném zasedání dospěl k následujícím závěrům.

10. V řízení, jež rozsudku předcházelo, krajský soud neshledal žádné podstatné procesní vady, které by měly za následek nedostatečné objasnění věci či porušení práva na obhajobu. Nebylo tedy důvodu k jeho zrušení podle § 258 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu.

11. Výrok o vině obžalovaného není možno odvoláním napadnout vzhledem k tomu, že soud přijal prohlášení viny. Státní zástupkyně nepoukazovala na žádné procesní vady, anebo porušení norem trestního zákoníku. K vadám, které odvoláním nejsou vytýkány, odvolací soud přihlíží jen tehdy, pokud mají vliv na správnost a zákonnost výroků, proti nimž odvolání bylo podáno. Takové vady ani nesprávnost podstatného charakteru ve smyslu § 254 odstavec 2 trestního řádu však odvolací soud v napadeném rozsudku nezjistil. Krajský soud proto při respektování principu vázanosti obsahem podaného odvolání podrobil přezkumu toliko oddělitelný výrok o trestu a náhradě škody.

12. Pokud jde o výrok o trestu, shledal krajský soud odvolání státní zástupkyně jako nedůvodné, neboť trest uložený okresním soudem je zákonný, odůvodněný, a zároveň též splňuje kritérium přiměřenosti.

13. Okresní soud dostatečně vyhodnotil všechny okolnosti rozhodné pro druh a výměru trestu z hledisek ustanovení § 37, § 38 a § 39 trestního zákoníku, přičemž přihlédl i ke stupni společenské škodlivosti jednání obžalovaného a povaze porušeného zájmu. Okresní soud se zabýval všemi okolnostmi týkajícími se osoby obžalovaného včetně jeho trestní minulosti, které blíže rozvedl pod body 4 až 5 odůvodnění napadeného rozsudku. Pod body 6 až 10 odůvodnění napadeného rozsudku okresní soud rozvedl své úvahy ve vztahu k druhu a výměře ukládaného trestu, přičemž se zde uvedenými závěry se odvolací soud ztotožňuje.

14. Krajský soud shrnuje, že ve prospěch obžalovaného lze přihlédnout k učiněnému prohlášení viny. Jako k přitěžující okolnosti lze přihlédnout k délce páchání trestné činnosti, které se obžalovaný dopouštěl po dobu takřka čtyř let. Obžalovaný má v evidenci Rejstříku trestů 6 záznamů o odsouzení z let 1993 až 1997 pro různorodou trestnou činnost. Všechna odsouzení jsou již zahlazena a nelze je tak považovat za přitěžující okolnost. K tomu odvolací soud dodává, že i k zahlazeným odsouzením lze přihlédnout v rámci hodnocení osoby obžalovaného, jeho sklonům k páchání trestné činnosti a možnostem jeho nápravy (srov. R 6/1975). V této souvislosti je potřeba uvést, že za projednávanou trestnou činnost obžalovaný dosud trestán nebyl, stejně tak nelze pominout, že od posledního odsouzení i výkonu trestu obžalovaného již uplynula delší doba. Pokud státní zástupkyně namítla, že s ohledem na projednávanou trestnou činnost nemělo být rozhodnuto o zahlazení, tak k tomu krajský soud uvádí, že pokud bylo pravomocně o zahlazení odsouzení obžalovaného rozhodnuto, je taková skutečnost nerozhodná. Navíc okresní soud, který v roce 2021 rozhodl o zahlazení posledních tří odsouzení obžalovaného, ani nemohl mít poznatky

o projednávané trestné činnosti, neboť k zahájení úkonů trestního řízení v projednávané věci došlo až v roce 2024. Krajský soud připomíná, že pro stanovení druhu a výměry trestu podle § 39 odstavec 1 trestního zákoníku je rozhodujícím kritériem povaha a závažnost trestného činu. V projednávané věci se obžalovaný dopustil toliko přečinu nižší společenské škodlivosti. Při ukládání trestu bylo nutné rovněž zohlednit, že obžalovaný neplnil vyživovací povinnost vůči čtyřem dětem. Závěr okresního soudu, že obžalovanému lze ještě uložit trest nespojený s přímým omezením osobní svobody, je s ohledem na výše uvedené okolnosti zcela v souladu s § 55 odstavec 2 trestního zákoníku. Uvedený trest byl navíc zpřísněn uložením podmínky osvědčení podle § 82 odstavec 3 trestního zákoníku, spočívající v tom, že obžalovanému je uloženo, aby ve zkušební době řádně platil běžné výživné a podle svých sil doplatil i dlužné výživné. Krajský soud tedy konstatuje, že s přihlédnutím k výše uvedeným okolnostem je uložený podmíněný trest odnětí svobody v rámci trestní sazby podle § 196 odstavec 1 trestního zákoníku až 1 rok odnětí svobody v konkrétní výměře 6 měsíců, tedy v polovině trestní sazby, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu ve výměře 26 měsíců, tedy v dolní polovině zákonné trestní sazby, za současného uložení podmínky osvědčení, trestem zákonným a přiměřeným.

15. Krajský soud obžalovaného upozorňuje, že pokud v průběhu výkonu trestu nebude vést řádný život, nebo nesplní uloženou podmínku osvědčení, hrozí mu nařízení výkonu uloženého trestu ve věznici.

16. Důrazně je potřeba odmítnout odvolací námitku státní zástupkyně, že okresní soud nikterak nehodnotil pravomocně neskončené stíhání obžalovaného v jiné trestní věci, které je vedeno vazebně, neboť je nutné důsledně ctít zásadu presumpce neviny. Pokud je obžalovaný trestně stíhán v jiné věci, nelze tuto skutečnost jakkoli zohledňovat v úvahách o stanovení druhu a výše ukládaného trestu. Okresní soud proto nepochybil, pokud jiné trestní stíhání obžalovaného nijak nezohledňoval a dospěl k závěru, že jeho vazební stíhání v jiné trestní věci nemůže být důvodem pro uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody.

17. Odvolací soud uzavírá, že okresním soudem uložený trest ve svém důsledku splňuje zákonná kritéria vymezená v §§ 37–39 trestního zákoníku a je odpovídající z hlediska individuální i generální prevence, a především je zároveň přiměřený a spravedlivý ve vztahu ke spáchanému trestnému činu.

18. Pokud se jedná o výrok o náhradě škody, tak předně je potřeba uvést, že okresní soud dospěl ke správnému závěru, že ačkoli se poškození Markéta V., D. Č. a J. Č. připojili se svými nároky na náhradu škody spočívající v dlužném výživném, nelze tyto nároky přiznat, neboť o nich již bylo pravomocně rozhodnuto opatrovnickým rozsudkem specifikovaným ve výrokové části napadeného rozsudku [§ 44 odstavec 3 trestního řádu]. Za této situace měl okresní soud správně v hlavním líčení postupovat tak, že podle § 206 odstavec 4 trestního řádu z důvodu uvedeného v § 44 odstavec 3 trestního řádu nepřipustí nároky poškozených na náhradu škody uplatněné podle § 43 odstavec 3 trestního řádu. Ostatní procesní práva poškozených ve smyslu § 43 odstavec 1 trestního řádu by byla zachována. Okresní soud pochybil, pokud tímto způsobem nepostupoval, avšak tato skutečnost není důvodem pro to, aby bylo rozhodováno o uplatněných nárocích poškozených výrokem o náhradě škody, a to ani výrokem, kterým by byli poškození odkázání se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních podle § 229 odstavec 1 trestního řádu. Uvedené závěry vyplývají z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 2. 2021, sp. zn. 8 Tz 20/2020, na který odkázal již nalézací soud. Z těchto důvodů nelze vyhovět návrhu státní zástupkyně na vydání doplňujícího výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozeným Markétě V., D. Č. a J. Č.

19. Proto bylo odvolání státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Bruntále krajským soudem podle § 256 trestního řádu zamítnuto jako nedůvodné.

Shodu s prvopisem potvrzuje Marie Rindošová.

Poučení:

I. Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

II. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat:

a) nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného,

b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a)-m) nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Ostrava 16. května 2025

JUDr. Renata Gilová v. r.
předsedkyně senátu

Vypracoval:
JUDr. Jan Kotula v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Marie Rindošová.